

חסון בנימין
7390

בן מלכה ואברהם

נולד ב- 7.4.1922

התגייס לצה"ל ב- ט"ו אדר ב' תש"ח

שרת בגדוד "ברק" (12)

נפל ב- 18.5.1948

במערכה על צמח.

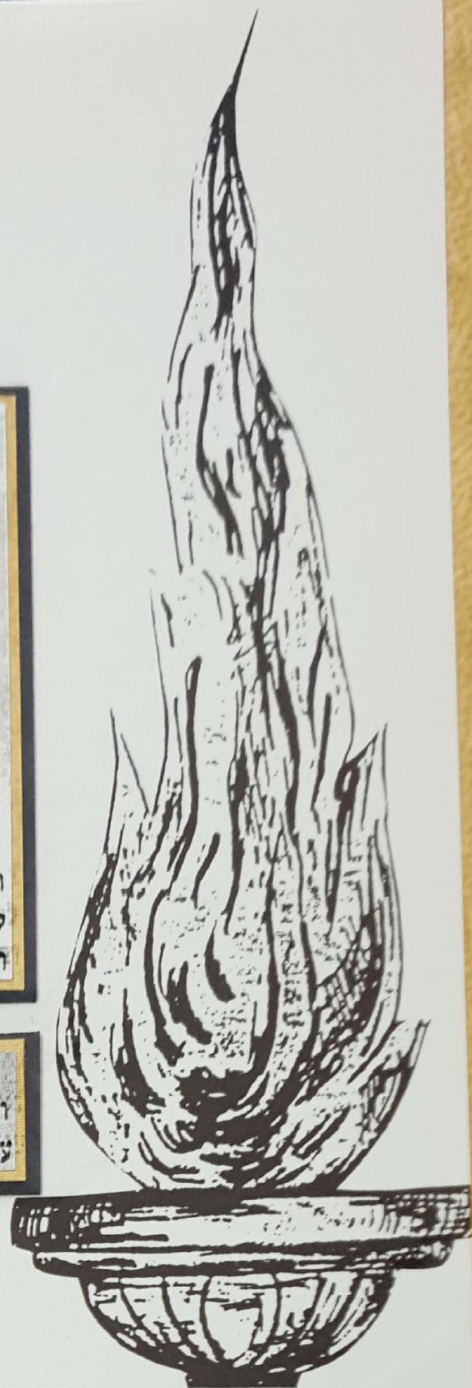

חסון בנימין

בן אברהם ומלכה. נולד ביום 7.4.1922 באלכסנדריה של מצרים. בילדותו נתיתם מאמו. גמר חמש כיתות של בית-ספר עממי. בשנת 1933 עלה האב עם הילדים לארץ. בנימין, שלא מלאו לו עדיין 11 שנה, התחיל לעבוד. תחילה היו חי המשפחה קשים מאד. האב היה צריך לפרנס 4 ילדים וכן את הוריו הוא. אך לאחר שפתח לו, במרוצת הזמן, בית-חרושת קטן לעצי-מברשות, שופר מצבם וגם בנימין יצא למרחב. בן 16, בימי מאורעות 1936 — 1939, התגייס לנוטרות ושירת במחנה הצבא בתל-ליטווינסקי. היה ידוע כחובב משקלות והצליח להתאמן בהרמת 100 ק"ג.

בט"ו באדר ב' תש"ח התגייס לצבא. 5 חודשים לאחר שנשא אשה, נשלח לדגניה. נפל ב' 18 במאי 1948 במערכה על צמת. הובא למנוחת עולמים בבית הקברות בדגניה א' ב' 21.5.1948.

הנוף האנושי של החטיבה

הנוף האנושי של חטיבת גולני במלחמת העצמאות היה מגוון ורב־פנים. הוא מאפיין את "דור תש"ח" בארץ־ישראל של אותם הימים. מייסדי החטיבה, ראשוני לוחמיה ומפקדיה, היו אנשי ההתיישבות, עובדי־אדמה מן המושבה, המושב והקיבוץ של מרחבי הגליל והעמקים, ובתוכם שומרי מסורת לא מעטים. אליהם נוספו במרוצת חודשי לחימה ארוכים בני עיר רבים ואף עולים חדשים אנשי גח"ל ומח"ל. ראוי לציין, כי בימי תש"ח היו בחטיבת גולני בחורות רבות, אשר שירתו בכל היחידות בתפקידים שונים, ודבות מהן פעלו כקשריות או חובשות קרביות. כבר במלחמת העצמאות היתה חטיבת גולני כור היתוך לילידי הארץ ולבני העליות השונות. בסיכום המבוא שכתב נחום גולן לספר "אילן ושלח" נאמר: "...צמחנו בנוף הגלילי ובמישורי העמקים, ובמרחבי הנגב הרחבנו אופקים – התבגרנו. ההתיישבות בעמקים ובגליל היא שנתנה לחטיבה את צביונה וחותמה המיוחד, וממנה ספגה את ערכיה, כי על כן היתה החטיבה כפרית ונאמנה לערכים שינקה בגושי התיישבות אלו. ציינו אותה תכונותיו של עובד־האדמה ויושב־הכפר: עקשנות, צמידות

למשימה, שורשיות ושקט...

לוחם בתש"ח

לוחמי גולני בתש"ח

מסדרים
בתש"ח

בסריקה

בתצפית

בשמירה

מפקדת החטיבה בתש"ח

1. לרגל סכנת הפלישה עם סיום המנדט הנני מכרז על מצב צבאי בכל המרחב, החל משבת 18.5 ועד להודעה חדשה.
2. עם קבלת פקודה זו עליך לבצע את כל ההוראות שתקבלם בכתב בפקודות מיוחדות לכך.
3. למצב זה יש לאחד וליעל את המטות הנפרדים של המטות (גדוד וגפה) לפקודת מפקד הגדוד.
4. הנך מוסמך לחכרז ולבצע גיוס מלא של כוח האדם במרחבך בהתאם לצרכי המערכה.
5. ניתנת לך בזאת סמכות לגייס ולהפקיע כל סוגי גשק מהישובים לצרכי המערכה לפי הצורך.
6. עליך להמריץ את הישובים להתחפר ולהתבצר במהירות בפני הערשות אוויר ותותחים, ולהטיל גיוס חובה של התבצרות על כל התושבים.

ידיעה זו יש להביא לידיעת כל מפקדי היחידות והישובים.

ספקד החטיבה

(*) "גולגרי" — כינויו של משה מן, ממפקד החסיבה באותם הימים.

י"ח באדר

15-21.5.40 — מערכת עמק-הירדן.

15.5 = יחידה מ"ה"ד"ר" כבשה את אוס"א ונצח שברך ואורי מילך.

יחידה 10.5	כבשה את איגוד (עיקוד הערבית)	10.5.
------------	------------------------------	-------

— יחידה מגורד „גלדעון“ צבישה את בארבע אלף האדמה.

גדוד "אלון" הוסקע מן החטיבות חטיבת "עוז" חקמה בגליל העליון 22.5.

המזרח

235. — פנרת ודגניה תורעשו מן הארץ.

הקרב על צמח

במחצאי ה-18 במאי נראו מכוניות מאורות נעות מכפר-חארב לאורך רכס הגולן. בשעת 0100, פתחו הסורים בחרששת תותחים ומרגמות על עיד-גב. בשעות הבוקר הופיעו איירונים והפציצו את ישובי העמק. התותחים החלו להרעיש את שער-הגולן ומסדה. כשתי פלוגות סדירות החלו לירות מתל-אליקאסר, שנחפס עוד בלילה, בשאנשיות מתקדמים ומפוסים זקופים, בחיפוי התותחים והמכוניות. לעבר מנהג הצבא שבצמח והקרנטינה והחרישה, יחידת תח"מ, שהייתה בקרנטינה, עזבה את מקומה עם התקרבות הסורים. מערך יחידות תח"מ בצמח התערער, חיו אלה רגעים קריטיים ביותר. יחידת הגדוד, שהייתה מוכנה במסגרת, התחילה מיה, ובמשך 20 רגעים תגיעה לצמח ותתארגנה מיד בקו הגנת הסורים. נתבססו במחנה ובקרנטינה שני חבלנים, שנשלחו למקש את סביבות הקרנטינה. יצאו בידיעה שהיא נמצאת בידינו, משותקת — נפתחה עליהם אש. מיד קפצו מן המכוניות, שעלתה באש בהפגזת מטענים שבתוכה, החבלנים הצליחו לחזור בשלום.

מערך צמח, שהשתרע משכונת מגשייה דרך תחנת הרכבת עד בית-הקברות שליד שפת הים, באורך של ק"מ אחד, וחזק ע"י 3 מחלקות של הגדוד והגבורת אנשי משקים מכל סביבות העמק. היחידה המחזיקה הצליחה לעצור את התקדמות הסורים, מצד הקפס. עם התקדמות לצד צמח, נעה פלוגה סורית אחרת, מתל-אדוויר, בחיפוי שריונים, ותוך כדי הרעשה כבדה על שער-הגולן ומסדה, לעבר מכון המים שעל הירמך, ששימש עמדה קדומנית להגנת שני המשקים. העמדה חורחרה כליל, כל אנשיה, פרט לאחד, נהרגו. השריונים חיל-הרגלים המשיכו להתקדם לשער-הגולן, למקום נשלחה הגבורת של מחלקה עם תותחים א"מ, שהספיקו להגיע בעוד מועד. יחד עם אנשי המשק הפסו עמדות והמסירו אש על הטור המתקרב. לאחר שנפגעו כמה כלי רכב ואנשים, — נסוג האויב. מאז ועד עזיבת שני המשקים לא ניסו הסורים לתקוף בקטע זה.

פרט להפגזות ותמרון-שריונים בשטחים הרחוקים, הסתפקו הסורים, בשלב זה, בביסוס כיבושיהם וחזרו ונתארגנו. כן נמשכו במשך היום ההרעשות האויריות על כל משקי העמק. ארכה זו, נתנה למטה הגדוד את האפשרות לארגן מחדש את הגנת צמח עצמה. האנשים התחפרו בתוך ההפגזות, אם כי במידה לא מספקת, מהעדר כלים מתאימים ומחסור זמן. חפרו שוחות, ואלו האנשים התגוננו בעיקר מתוך הבתים. אנשי העמק רוכזו להכנת מחסומים בדרכים. הגשר שמעל לתעלה האנטי-טנקית פוצץ. בלילה נערך תמרון-הטעיה של סירות על פני הכנרת, שפתחו באש אל החוף, כדי להגביר את מתיחות האויב ולשבש את תכניתיו.

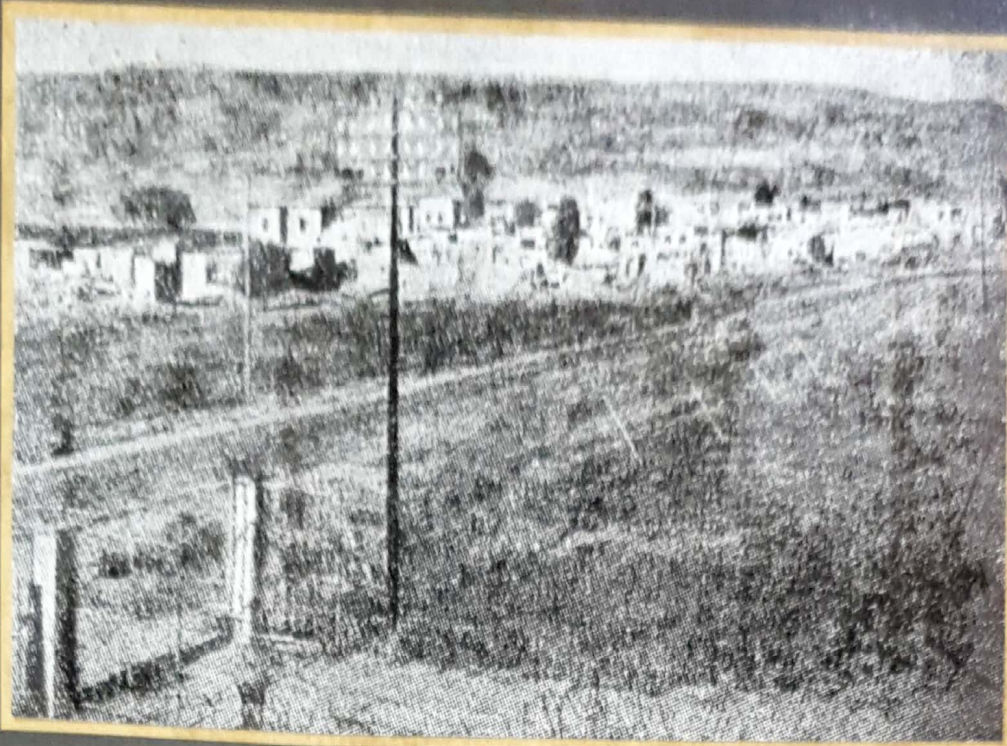
למחר, ניסו הסורים לשוב ולתקוף, בסיוע שריונים ובחיפוי תותחים, את סביבות תחנת הרכבת ובית-הקברות. חיל-הרגלים הסורי נשתהה הרבה אחרי השריונים ולא העז להתקדם מחמת תשובת האש של המגינים, אם כי זו הייתה חסכונית ביותר, מפני צמצומה של כמות התחמושת שעמדה לרשותם. (דינו אם גצין, כי כשהחלפו היחידות, הרארה כל תחמושתה של היחידה המוחלפת, כיון שבזו שתחליפה אותה היו לכל חייל פחות מ-50 כדורים.) התותחים הא"מ, שהוצבו בעמדות לא-מתאימות, מחוסר ידיעה, סיעו, בכל זאת, לבלימת ההתקפה. שבירת ההתקפה עודדה את רוח המגינים. האויב לא הספיק את הפגזותיו. בלילה נתקבלה הודעה מטבחה, כי יחידה סורית, שניסתה לעבור את שפך

הירדן, עלתה על שדות מוקשים ונסוגה, לאחר שנפגעו מהם כמה חיילים, וביניהם קצין סורי גבוה. במסגרת ההטעיות רוכזו מכוניות העמק ועלו באורות מבזצות לרכס פאדיה-אלומות וחזרו באורות גלויים, להגביר בלב הסורים חששות מפני תגבורות מגיעות. מן רוכזו הטנקטורים, שיקימו רעש בדימוי לטנקים.

היום שלאחר כך היה שקט במידה יחסית, פרט לתמרון-שריונים קלילים, הפגזות מתמידות והפצצות מן האוויר, אך היה זה השקט שלפני סערות היום הבא. — ה-18 במאי.

[illegible]

צמח

לוחמי גולני מגנים על
תחנת הרכבת בצמח

מקום נפילתו של בנימין

